

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
QUẢNG NINH
ĐỀ CHÍNH THỨC

KỶ THI TUYỂN SINH LỚP 10 THPT
NĂM HỌC 2020 – 2021
Môn thi: TOÁN
Thời gian làm bài: 120 phút

Câu 1:

- Thực hiện phép tính $2 + \sqrt{9}$.
- Rút gọn biểu thức $B = \left(\frac{1}{\sqrt{x+2}} - \frac{1}{\sqrt{x+7}} \right) : \frac{5}{\sqrt{x+7}}$ với $x \geq 0$.
- Giải hệ phương trình $\begin{cases} x + 2y = 4 \\ x - 2y = 0 \end{cases}$.

Câu 2:

Cho phương trình $x^2 + 4x + 3m - 2 = 0$, với m là tham số.

- Giải phương trình với $m = -1$.
- Tìm giá trị của m để phương trình đã cho có một nghiệm $x = 2$.
- Tìm giá trị của m để phương trình đã cho có hai nghiệm phân biệt x_1, x_2 sao cho $x_1 + 2x_2 = 1$.

Câu 3:

Khoảng cách giữa hai bến sông A và B là 32 km. Một canô xuôi dòng từ bến A đến bến B rồi lập tức quay về bến A. Kể từ lúc khởi hành đến lúc về tới bến A hết tất cả 6 giờ. Tính vận tốc của canô khi nước yên lặng biết vận tốc của dòng nước là 4 km/h.

Câu 4:

Cho đường tròn $(O; R)$ và A là một điểm nằm bên ngoài đường tròn. Từ điểm A kẻ hai tiếp tuyến AB và AC với đường tròn (O) (B và C là hai tiếp điểm). Gọi H là giao điểm của AO và BC . Kẻ đường kính BD của đường tròn (O) , AD cắt đường tròn tại điểm thứ hai là E .

- Chứng minh $ABOC$ là tứ giác nội tiếp
- Tính độ dài AH biết $R = 3\text{cm}, AB = 4\text{cm}$.
- Chứng minh $AE \cdot AD = AH \cdot AO$
- Tia CE cắt AH tại F . Chứng tỏ F là trung điểm của AH .

Câu 5:

Cho x, y là các số thực dương thỏa mãn $x + y \leq 3$. Tìm giá trị nhỏ nhất của biểu thức

$$Q = x^2 + y^2 - 9x - 12y + \frac{16}{2x+y} + 25$$

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

Câu 1 (2 điểm)**Cách giải:**1. Thực hiện phép tính $2 + \sqrt{9}$.Ta có: $2 + \sqrt{9} = 2 + 3 = 5$.2. Rút gọn biểu thức $B = \left(\frac{1}{\sqrt{x+2}} - \frac{1}{\sqrt{x+7}} \right) : \frac{5}{\sqrt{x+7}}$ với $x \geq 0$.Điều kiện: $x \geq 0$

$$\begin{aligned}
 B &= \left(\frac{1}{\sqrt{x+2}} - \frac{1}{\sqrt{x+7}} \right) : \frac{5}{\sqrt{x+7}} \\
 &= \frac{\sqrt{x+7} - \sqrt{x+2}}{(\sqrt{x+2})(\sqrt{x+7})} \cdot \frac{\sqrt{x+7}}{5} \\
 &= \frac{5}{(\sqrt{x+2})(\sqrt{x+7})} \cdot \frac{\sqrt{x+7}}{5} \\
 &= \frac{1}{\sqrt{x+2}}.
 \end{aligned}$$

Vậy $B = \frac{1}{\sqrt{x+2}}$ với $x \geq 2$.3. Giải hệ phương trình $\begin{cases} x + 2y = 4 \\ x - 2y = 0 \end{cases}$.

$$\begin{cases} x + 2y = 4 \\ x - 2y = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2x = 4 \\ x = 2y \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 2 \\ y = 1 \end{cases}.$$

Vậy hệ phương trình có nghiệm duy nhất $(x; y) = (2; 1)$.**Câu 2 (2,0 điểm)****Cách giải:**Cho phương trình $x^2 + 4x + 3m - 2 = 0$, với m là tham số.1. Giải phương trình với $m = -1$.Thay $m = -1$ vào phương trình đã cho ta có:

$$x^2 + 4x - 5 = 0$$

$$\Leftrightarrow x^2 - x + 5x - 5 = 0$$

$$\Leftrightarrow x(x-1) + 5(x-1) = 0$$

$$\Leftrightarrow (x-1)(x+5) = 0$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x-1=0 \\ x+5=0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x=1 \\ x=-5 \end{cases}$$

Vậy khi $m = -1$ thì tập nghiệm của phương trình là $S = \{1; -5\}$.

2. Tìm giá trị của m để phương trình đã cho có một nghiệm $x = 2$.

Vì $x = 2$ là một nghiệm của phương trình nên thay $x = 2$ vào phương trình ta có:

$$2^2 + 4 \cdot 2 + 3m - 2 = 0$$

$$\Leftrightarrow 3m + 10 = 0$$

$$\Leftrightarrow m = -\frac{10}{3}$$

Vậy khi $m = -\frac{10}{3}$ thì phương trình đã cho có một nghiệm $x = 2$.

3. Tìm giá trị của m để phương trình đã cho có hai nghiệm phân biệt x_1, x_2 sao cho $x_1 + 2x_2 = 1$.

Ta có: $\Delta' = (-2)^2 - (3m - 2) = 4 - 3m + 2 = 6 - 3m$.

Để phương trình đã cho có 2 nghiệm phân biệt x_1, x_2 thì $\Delta' > 0 \Leftrightarrow 6 - 3m > 0 \Leftrightarrow m < 2$.

Khi đó áp dụng định lý Vi-ét ta có: $\begin{cases} x_1 + x_2 = -4 \\ x_1 x_2 = 3m - 2 \end{cases} (*)$.

Theo bài ra ta có: $x_1 + 2x_2 = 1 \Leftrightarrow x_1 = 1 - 2x_2$.

Thế vào hệ (*) ta có:

$$\begin{cases} 1 - 2x_2 + x_2 = -4 \\ (1 - 2x_2) \cdot x_2 = 3m - 2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x_2 = 5 \\ (1 - 2 \cdot 5) \cdot 5 = 3m - 2 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x_2 = 5 \\ 3m - 2 = -45 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x_2 = 5 \\ m = -\frac{43}{3} \end{cases} (tm)$$

Vậy $m = -\frac{43}{3}$.

Câu 3 (2 điểm)

Cách giải:

Khoảng cách giữa hai bến sông A và B là 32 km. Một canô xuôi dòng từ bến A đến bến B rồi lập tức quay về bến A. Kể từ lúc khởi hành đến lúc về tới bến A hết tất cả 6 giờ. Tính vận tốc của canô khi nước yên lặng biết vận tốc của dòng nước là 4 km/h.

Gọi vận tốc của canô khi nước yên lặng là x (km/h) ($x > 4$)

Vận tốc canô khi xuôi dòng là $x + 4$ (km/h)

Vận tốc canô khi ngược dòng là $x - 4$ (km/h)

Thời gian canô xuôi dòng từ bến A đến bến B là $\frac{32}{x+4}$ giờ

Thời gian canô ngược dòng từ bến B về bến A là $\frac{32}{x-4}$ giờ

Vì từ lúc khởi hành đến lúc về tới bến A hết tất cả 6 giờ nên ta có phương trình:

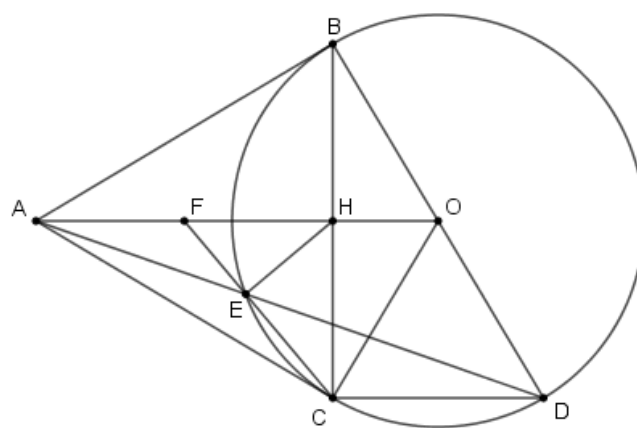
$$\begin{aligned} \frac{32}{x+4} + \frac{32}{x-4} &= 6 \\ \Leftrightarrow \frac{32(x-4) + 32(x+4)}{(x-4)(x+4)} &= 6 \\ \Leftrightarrow \frac{32x - 128 + 32x + 128}{(x-4)(x+4)} &= 6 \\ \Leftrightarrow \frac{64x}{x^2 - 16} &= 6 \\ \Rightarrow 6x^2 - 96 &= 64x \\ \Leftrightarrow 6x^2 - 64x - 96 &= 0 \\ \Leftrightarrow 3x^2 - 32x - 48 &= 0 \\ \Leftrightarrow 3x^2 - 36x + 4x - 48 &= 0 \\ \Leftrightarrow 3x(x-12) + 4(x-12) &= 0 \\ \Leftrightarrow (3x+4)(x-12) &= 0 \\ \Leftrightarrow \begin{cases} 3x+4=0 \\ x-12=0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x=-\frac{4}{3} \text{ (kTM)} \\ x=12 \text{ (TM)} \end{cases} \end{aligned}$$

Vậy vận tốc của canô khi nước yên lặng là 12 km/h.

Câu 4 (3,5 điểm)

Cách giải:

Cho đường tròn $(O; R)$ và A là một điểm nằm bên ngoài đường tròn. Từ điểm A kẻ hai tiếp tuyến AB và AC với đường tròn (O) (B và C là hai tiếp điểm). Gọi H là giao điểm của AO và BC . Kẻ đường kính BD của đường tròn (O) , AD cắt đường tròn tại điểm thứ hai là E .

a. Chứng minh $ABOC$ là tứ giác nội tiếp

Xét đường tròn (O) có AB và AC là các tiếp tuyến, B, C là các tiếp điểm tương ứng nên $\angle ABO = 90^\circ; \angle ACO = 90^\circ$

Xét tứ giác $ABOC$ có $\angle ABO + \angle ACO = 90^\circ + 90^\circ = 180^\circ$ mà hai góc $\angle ABO; \angle ACO$ đối nhau nên tứ giác $ABOC$ là tứ giác nội tiếp (dnhb)

b. Tính độ dài AH biết $R = 3cm, AB = 4cm$.

Xét đường tròn (O) có AB và AC là hai tiếp tuyến cắt nhau tại A .

Suy ra $AB = AC$ (tính chất), mà $OB = OC = R$ nên AO là đường trung trực của đoạn BC

Do đó $OA \perp BC$ tại H .

Xét tam giác ABO vuông tại B , theo định lý Pytago ta có: $AO^2 = AB^2 + OB^2 = 4^2 + 3^2 = 25 \Rightarrow OA = 5cm$

Xét tam giác ABO vuông tại B có BH là đường cao, theo hệ thức lượng trong tam giác vuông ta có:

$$AB^2 = AH \cdot AO \Leftrightarrow AH = \frac{AB^2}{AO} = \frac{4^2}{5} = 3,2cm$$

Vậy $AH = 3,2cm$.

c. Chứng minh $AE \cdot AD = AH \cdot AO$

Xét tam giác ABO vuông tại B có BH là đường cao, theo hệ thức lượng trong tam giác vuông ta có: $AB^2 = AH \cdot AO$ (1)

Xét tam giác AEB và tam giác ABD có:

$\angle BAE$ chung

$\angle ABE = \angle BDE$ (góc nội tiếp và góc tạo bởi tiếp tuyến và dây cung cùng chắn cung BE trong đường tròn (O))

Suy ra $\triangle AEB \sim \triangle ABD$ ($g - g$)

$$\Rightarrow \frac{AE}{AB} = \frac{AB}{AD} \Rightarrow AE \cdot AD = AB^2 \text{ (2)}$$

Từ (1) và (2) suy ra $AE \cdot AD = AH \cdot AO$.

d. Tia CE cắt AH tại F. Chứng tỏ F là trung điểm của AH.

Xét đường tròn (O) có $\angle BCD = 90^\circ$ (góc nội tiếp chắn nửa đường tròn), suy ra $BC \perp CD$

Lại có $AO \perp BC$ nên $CD \parallel AO$

Suy ra $\angle ADC = \angle OAD$ (so le trong)

Xét (O) có $\angle ACE = \angle EDC$ (góc nội tiếp và góc tạo bởi tiếp tuyến và dây cung cùng chắn cung EC)

Suy ra $\angle ACE = \angle FAE$ ($= \angle CDE$)

Xét $\triangle AFE$ và $\triangle CFA$ có:

$\angle AFE$ chung

$\angle ACE = \angle FAE$ (cmt)

Suy ra $\triangle AFE \sim \triangle CFA$ (g - g)

$$\Rightarrow \frac{AF}{CF} = \frac{FE}{FA}$$

$$\Rightarrow FA^2 = FC \cdot FE (*)$$

$$\text{Theo câu b ta có } AE \cdot AD = AH \cdot AO \Rightarrow \frac{AE}{AH} = \frac{AO}{AD}$$

Suy ra $\triangle AEH \sim \triangle AOD$ (c - g - c) $\Rightarrow \angle AHE = \angle ADO$

Suy ra tứ giác EHOD là tứ giác nội tiếp (góc ngoài tại 1 đỉnh bằng góc trong tại đỉnh đối với đỉnh đó)

Suy ra $\angle HED = \angle BOA$ (cùng phụ với $\angle AOD$)

Xét đường tròn (O) có $\angle CED = \angle CBD$ (2 góc nội tiếp cùng chắn cung CD)

Lại có $\angle BOH + \angle HBO = 90^\circ$ (do $\triangle BHO$ vuông tại H)

Nên $\angle EHD + \angle CED = 90^\circ \Rightarrow \angle HEC = 90^\circ$ hay $EH \perp FC$

Xét tam giác HFC vuông tại H có HE là đường cao, theo hệ thức lượng trong tam giác vuông ta có:

$$FH^2 = FE \cdot FC (**)$$

Từ (*) và (**) suy ra $FA^2 = FH^2 \Leftrightarrow FA = FH \Rightarrow F$ là trung điểm AH.

Câu 5 (0,5 điểm)

Cách giải:

Cho x, y là các số thực dương thỏa mãn $x + y \leq 3$. Tìm giá trị nhỏ nhất của biểu thức

$$Q = x^2 + y^2 - 9x - 12y + \frac{16}{2x + y} + 25$$

Ta có:

$$Q = x^2 + y^2 - 9x - 12y + \frac{16}{2x+y} + 25$$

$$= (x^2 - 2x + 1) + (y^2 - 4y + 4) + (2x + y) + \frac{16}{2x+y} - 9(x+y) + 20$$

$$= (x-1)^2 + (y-2)^2 + (2x+y) + \frac{16}{2x+y} - 9(x+y) + 20$$

$$(x-1)^2 \geq 0$$

$$(y-2)^2 \geq 0$$

$$2x+y + \frac{16}{2x+y} \geq 2\sqrt{(2x+y) \cdot \frac{16}{2x+y}} = 8$$

$$-9(x+y) \geq -9 \cdot 3 = -27$$

$$\Rightarrow Q \geq 0 + 0 + 8 - 27 + 20 = 1$$

$$\Rightarrow Q \geq 1$$

Dấu “=” xảy ra khi $x=1, y=2$.

Vậy $Q_{\min} = 1$ khi $x=1, y=2$.